

Hangját százezrek ismerik

— Közvetlenül a felszabadulás után, 1945-ben hirdetés jelent meg a Szabadság című napilapban: „A Magyar Rádió bemondókat és riportereket keres. Jelentkezni lehet...”

...A megadott időben a Bródy Sándor utcában, a Rádió udvarán több mint 900 férfi és nő tolongott.

— Ott álltam én is közöttük — mutat ki az üvegfalú padoból, a színészek találkozóhelyéről Kőrmendi László, a rádió bemondója. — Estére mindössze nyolcan maradtunk... Azóta itt dolgozom — hordozza végig tekintetét a szürke falakon.

Nevét sokan ismerik a rádióhallgatók közül, pedig a műsorok „névtelen” szereplői közé tartozik. Sok levélben érdeklődnek, ki az a bemondó, akinek olyan szép, kellemes zengésű a hangja. Kőrmendi László egyike azoknak, akik a legszebben, a legtisztább artikulációval beszélnek magyarul. Aranyalt kiejtéséért kapta a Kazinczy-díjat is, amelyet Péchy Blanka alapított.

— Nem is számítottam rá — mondja —, nem hittem, hogy rám esik a választás.

S mégis neki ítélték, a szegedi származású rádióbemondónak.

— Sokan ugratnak, hogy nem is vagyok szegedi, hiszen alig voltam két és fél éves, mikor szüleim Pestre szerződtek. Előtte viszont sokáig játszottak a Tisza partján. Ott születtem én is, a Tisza, a színház mellett, a Deák Ferenc utcában. Szüleim és Szeged emlékeit

félte őzi. Selyemre nyomott színlapok, édesapja naplója, s régi színházi előadásokról szóló kritikák bújnak meg szekrényeiben. Ha ideje van, előveszi az emlékeket, melyek mind egy-egy epizódot idéznek fel apja, Kőrmendi Kálmán, vagy édesanyja Gömör Vilma életéből.

A két színész fia, szülei nyomdokán, a magyar nyelv szépségeit tolmácsolja már több mint húsz esztendeje. Hangja naponta százazrekhez szól. Mindig szebben, mindig aránytalanul. Húsz éve tanul „beszélni”. Olyanok oktatták a helyes kiejtésre, hangsúlyozásra, mint Nagy Adorján, Abonyi Géza, Barsi Ödön, Fischer Sándor és Ascher Oszkár.

— A hosszú tanulás ellenére is akadnak azért bakik — mosolyog. — Különösen az idegen nevek kiejtésénél. De máskor is. Nekem is volt jónéhány. Egyszer arról számoltunk be, hogy Olaszországban úgy gyógyítják a szemárhóhó-gést, hogy repülőgéppel ötezer méter magasra viszik a gyerekeket. S itt volt egy mondat: ilyen magasságban a szemárhóhó-gés megszűnik. Csak egy betűt véstém, s az eredmény: ilyen magasságban a szemárhóhó-gős megszűnik...

Védekezést színlelve még hozzátesszi:

— Persze, azért nem a bakik jellemzik a rádióbemondókat.

Hanem?

— Azt a hallgatóknak kell eldönteni.

Kovács Attila

Megkezdődött a barackmoly rajzása

Az 5/1965. (V. 30.) FM számú rendelet alapján a barackmoly veszélyes kártevő. Az ellene való védekezés kötelező. Ahol a védekezést elmulasztják, ott szabálysértési eljárást kell indítani. Eppen ezért mind a közös gazdaságokban, mind a szór-

vány- és házikertekben a legsürgősebben permetezzék le az őszibarack- és kajszibarackfákat. A védekezésnél Hungaria DL-40, vagy Pernit, vagy pedig Wofatox szert használjanak. Üzemi gyümölcsösökben a Tinox is alkalmazható.

GYORSPOSTA • GYORSPOSTA GYORSPOSTA • GYORSPOSTA

MEGSZÜNTETIK A HUPPANÓT

Az Eötvös utcában, a Toldi és a Zrínyi utca közötti szakaszon olyan nagy huppanó van, hogy óvatlan motorosok, vagy gépkocsisok súlyos balesetet szenvedhetnek miatta. Erről ír Füredi Ferenc, a Gyógyszertudományi Kar potása.

Az I. kerületi tanács építési és közlekedési csoportjától azt a tájékoztatást kaptuk, hogy a magasépítő vállalat egyik csatornája süllyedt meg az említett helyen. Emiatt keletkezett a huppanó. A közlekedési csoport felhívta a hibára a magasépítők figyelmét, akik hamarosan megszüntetik a veszélyes huppanót.

MÉG EGYSZER A SZÓDÁSÜVEGEKRŐL

Újabb panaszos levél érkezett szerkesztőségünkhöz, mert a szódásüveget nem vették vissza a boltban. Nagy Mihály levélírónk az Ogyessza-városrész lakója kifogásolja, hogy tőle a szódásüveget a 17-es élelmiszerboltban nem vették vissza.

Levélírónk panaszára Csikós Jánostól, a Szegedi Élel-

KENYÉRSÜTÉS

Kovács János, a Dáni János utca lakói nevében írt hozzánk. Leveleiben arról panaszkodik, hogy a Dáni János utcában működő 4-es sütőüzem dolgozói éjszaka kiabálnak, hogy lehetetlen nyitva tartani a lakás ablakát, mert a zaj miatt nem tudnak aludni.

A panasszal kapcsolat-

ban a 4-es sütőipari üzem vezetője, Rátz József közölte, hogy már több alkalommal írásban figyelmeztették és szóban is kérték az üzem dolgozóit: legyenek tekintettel a környék lakóinak éjszakai nyugalomára. A panasz miatt most újra nyomatékosan figyelmeztetik az üzemben dolgozókat.

HANGOS SZÓVAL

ban a 4-es sütőipari üzem vezetője, Rátz József közölte, hogy már több alkalommal írásban figyelmeztették és szóban is kérték az üzem dolgozóit: legyenek tekintettel a környék lakóinak éjszakai nyugalomára. A panasz miatt most újra nyomatékosan figyelmeztetik az üzemben dolgozókat.

Megjelentek a turistacsekkek

— Most már csak a turistákat várjuk!

Mint a lapok korábban hírt adtak, az Országos Takarékpénztár június 1-től turistacsekkeket bocsát ki 50 és 100 forintos névértékben kedvezményes áruvásárlás céljából. Kizárólag nem szocialista országok magyar vándorainak válhatnak saját valutáikért turistacsekkeket okmányaik felmutatása mellett. Turistacsekkek Szegeden is váltható az Országos Takarékpénztár, illetve a Magyar Nemzeti Bank megyei fiókjánál, valamint az IBUSZ-irodában. A turistacsekkekkel 20 százalékos kedvezményrel vásárolhatnak a Belkereskedelmi Minisztérium, illetve az OKISZ által kijelölt áruházakban és boltokban.

A megyei tanácstól kapott tájékoztatás szerint Szegeden négy üzletet jelöltek ki turistacsekkek ellenében való kiszolgáltatásra. Ezek: a Tisza Állami Áruház, a Nép-művészeti és Házipari Szövetkezeti Vállalat Kárász utcai, az Óra és Ékszerkereskedelmi Vállalat, valamint az OFOTERT Kárász és Lenin utcai boltjai.

A legnagyobb kijelölt üzlet, a Tisza Állami Áruház igazgatójától, Dózsa Páltól érdeklőztünk, mit jelent a gyakorlatban ez a vásárlási lehetőség?

— Körülbelül két hete jelölték ki bennünket, s ezt a kirakatban jól láthatóan elhelyezett táblával jeleztük. Sajnos, még nem jelentkezett érdeklődő, de hát ilyen rossz időben nemigen várhatunk turistákat. Ha javul az idő s különösen a szabadtéri alatt valószínűleg kihasználják ezt a lehetőséget. Aki turistacsekkek jón be hozza, akár külföldi, akár magyar állampolgár, minden igazolás nélkül bármilyen, az áruházban fellelhető árut vásárolhat a 100 forintos csekkekért 125, illetve az 50 forintos csekkekért 62,50 forint értékben. Egyetlen kivétel: csupán: pénzt nem téríthetünk, tehát a csekkeket az utolsó fillérig el kell vásárolni.

Hasonló választ kaptunk a többi boltok vezetőitől is. A csekkekre bármilyen cikk —

még aranyru is — vásárolható a kijelölt üzletekben. Az OFOTERT-nél főleg az olcsóbb magyar filmanyagok iránti érdeklődésre készültek fel. A boltokat mintacsekkekkel látták el tájéko-

zódás céljából. Egyszerűen minden készen áll: csak a turisták hiányoznak még.

Ez nemcsak a boltokban van így. De kinek van kedve ilyen időben turistacsekkekkel látták el tájéko-

A barnítószert után itt a fehéritő is

Új vegyszerek a háztartásokban

Amíg a városiak nyáron minél „feketebbek” szeretnének lenni, a mezőgazdasági dolgozók szívésében „fehérednének”. A Kozmetikai és Háztartásvégyszerművelő Vállalat laboratóriumában most kísérleteznek olyan fényvédő krémmel, amely megóvjaa az állandóan szabadban dolgozókat a túlzott barnulástól. Ugyancsak a mezőgazdasági dolgozók, a por, a levegő szűrőtársa elleni védekezés céljára készül a különleges

kézvédő-krém. Bizonyára örömmel fogadják a vásárlók a vízkő-mentesítő szert, amely a konyhai edények és a házi kávéfőzők megővását, a lerakódott vízkő eltávolítását teszi lehetővé. Ugyancsak a háziasszonyokat segíti majd a szőnyeg- és kárpittisztító, amelynek segítségével házilag is, minden különösebb szakértelem nélkül, gyorsan megtisztíthatók a perzsaszőnyegek, s a kárpitozott bútorok. (MTI)

„Nagy Sarkantyú a megfigyelés!”

Vedres István születésének évfordulója elé

Az ajándék oly őszint, mint a sarkantyú: a hatás paripának. (Vedres István)

Vedres István nemzeti művelődésünk elismert munkása, városunk egyik legértékesebb fia a XVIII. század végén társadalmi programot is hirdetett. Annak célja a közjó, leghatékonyabb eszközöké pedig az „érdem-megismerés és megtiszteltetés”. „Egy nemzeti jószág”, azaz nemzeti vagyon (pénzalap) című munkája több mint félszáz oldalon át foglalkozik az ösztönzessel, de a többi művében is kiadatlan leveleiben is állandóan visszatér az ösztönző bérezésre, és hangsúlyozza a jutalmazás jelentőségét is a munkára nevelésben.

A közlő — szeptember 22-i — évforduló méltó megünneplésének előkészítésére alakult „Vedres emlékbizottság” szoboravattással, kiállítással, a Tömörkény István gimnázium Vedres-kiadványának — „Nemcsak magunknak születettünk” — 500 példányban való megjelentetésével és emlékkönyppel készül hódolni Vedres István emlékének. Jelen írásunkban a ma már szinte hozzáférhetetlen, részben nyomtatásban még meg sem jelent Vedres-írásokból vett idézetekkel azt a régi igazságot szeretnénk példázni, tudatosítani, hogy az értékes munkára serkentő akarattal semmi sem erősíti jobban, mint az „érdemmegismerés és megtiszteltetés”.

A nagyobb dolgok végbevitelére, a haza tökéletes boldogságának mentül hamarabb való előmozdítására az általa létesíteni javasolt „nemzeti jószág” esztendői jóvedelméből jeles arany és ezüst érdempénzzel, segédlemmel, illendő pénzbeli ajándékok által, nevezetesen fizetésekkel a vetélkedés lelkét akarta fölgerjeszteni.

„A vetélkedés lelke felelevenül — írja — nem volna az a tudomány, az a könyv, amely az élesebb elmék előtt rejtebbe vagy titokban maradna; s minden, amit csak a találmányos emberi nem feljegyezgetett, az a nemzet tulajdonává tétetődne, és hasznára fordítódna.”

A haza tökéletes boldogságának eszközzésére a tudós

magyar társaságnak, hazánk minden tudós irónak, a legjobb magyar könyvtáraknak vagy fordítóknak, a legszorgalmasabb tanítóknak, a jeles elméjű ifjaknak, a szép mesterségek tanítóinak, a közönséges és különös hadi mesterségeket tanuló ifjaknak, a nemzeti játékszín nevezetesebb tagjainak, eredeti és a magyar történelemből vett játékok irónak, a nevezetes muzsikakészítőknek és az azok előadásában magokat mesterségesen megkülönböztetőknak, magoknak az utazó társaságoknak, az idegen nyelvek tanítóinak, mesterembereknek, mezei gazdák, pásztorembereknek, cselédeknek, olytén mesterségeknek szerény gyakorlóinak, amelyek a magyar hazában még nincsenek, vagy ha vannak is, igen kevés terjedésű módon üzemelnek, mindazon mesterségek szorgalmas és nevezetes üzőinek, melyek a magyarországi természetvények nagyobb érdemeire és keletére céloznak; azoknak, akik a jó találmányokat az országba behozzák, szerszámokat föltalálnak; mindazoknak, akik magokat a testi gyakorlásokban megkülönböztetik; a fehérszemélyeknek, akik különös móddal és igen követésre méltó példával nevelik gyermekeiket mások felserkentésére, nevezetesen fizetések adásának, illendő ajándék tétetessen föl, és érdemmegismerés és megtiszteltetés fejében osztogatodjon ki!

Az ajándékok arra fogják bírni a többi magyar tanulót, hogy seregessen hozzáfogjanak a dologhoz. E szerint, mely sok szép ész, a hazaszeretet, a becsület az ajándék elmellőzhetetlen ösztönétől fölglyulladván erejét próbára veti, s tudtán kívül

Politechnikai kiállítás

Izléses, ügyesen összeállított iskolai kiállítást rendeztek a Mérei utcai általános iskola egyik tantermében. A III.—VIII. osztályosok gyakorlati foglalkozási órákon készített, ügyes munkadarabjaiból gazdag választék állt a kiállítás összeállítója, dr. Katona Andrásné rendelkezésére.

Különösen a felső tagozatosok készítette női munkák izlészese, bájosak: az ötödikesek által készített keresztiszemes terítők, uzsonnakendők, formás játékkalatkok, olló-tartók — a hatodikosok horgolásai, — edényfogó kesztyűi, melyeknek a napköziben veszik hasznát, — a hetedikesek tea-kötényei, párnahuzatai, a nyolcadikosok méret után készített, színpompás nyári blúzai.

Az alsó tagozatosok, a harmadikosok, negyedikesek főként a fafaragásokban jeleskedtek, de ügyes fém- és papírmunkákat is kiállítottak tőlük: miniatűr kerti padokat és foteleket.

Itt az Alföldön — írja Vedres barátjának, Rummy Károlynak — egész nagy csuda volna, hogyha valaki egy külső országi tudós társaságának tiszteletbeli tagja lenne. Ezért több levélben „bizodalmasan” arra kéri Rummyt, hogyha valamit tehet akár az ő megtiszteltetésére, akár általa mások fölbuzdítására, azt edes hazánk dicsőségére megtenni ne terheltesse. Így lett Vedres tiszteletbeli tagja a bécsi és brünni tudós társaságnak. Egy későbbi levélben pedig ezt írja Rummynek:

„Ha kedvességed személyemet más tudós társaságokkal is megismerteti, úgy engem igen le fog kötelezni, nem is leszek háládatlan; — Ha magam éltes személye megbecsültetése végett nem is, de csak — ugyan azért óhajtom mégis, hogy edes hazánkba, hol még az ilyen tudós társaságok eszméletlenek, fölgerjedjen az ifjúságba a tudományosság és mezei iparkodás iránt való buzgóság; nagy sarkantyú — az igyekezet előmozdítására a megtiszteltetés! — én vén vagyok már! — és mégis ugrat! — hát az ifjabb emberbe az mit nem tesz! —”

Rully János

A régi laktanyában

Angyalföldről 1931 nyarán elindult egy közepes méretű, kerekarcú legény katonának. Apjától egy karórát kapott és a föld katonaládáját.

A laktanya előtt megállt. „M. kir. József nádor 2. honvéd gyalogezred” — olvasta. Nézte a rácsos kaput, a két tornyot, a bástyákat, a kapuban őrt álló katonát...

Dézi dr. nemrég elhatározta, hogy régi laktanyájába. A 34 évvel ezelőtt meglátott kapu előtt nehezen barátkozott agondolattal, hogy beléphet rajta, vé-

gimehet a négyszögletes udvaron, bemehet a hálókörletbe, az irodába, mindenhová. Csenedesen emlékezett végig horgolt könyvére, a menetgyakorlatokat befejező ima alatt összerogyó társaira, az eldugult mosdó piszorka vizében végrehajtott úszógyakorlatokra, az ágydeszkával való sorakozókra.

A parancsnok politikai helyettesével beszélgetett ezekről a régi emlékekről, amikor belépett az irodába a fia, Dézi, legfeljebb csak a régi falak voltak ismerősek.